

Oikeusministeriö
PL 25
00023 HELSINKI

Päiväys 18.12.2008
Dnro 159/991/2008
Viite OM:n lausuntopyyntö 12/41/2007
LAUSUNTO

Oikeusministeriö

22.12.2008
ad 12.11.2007

KÄSITTELYN JOUTUISUUS HALLINNOSSA – AJONEUVOHALLINTOKESKUKSEN LAUSUNTO

Pyyntö

Oikeusministeriö on viitteessä mainitulla asiakirjalla pyytänyt Ajoneuvohallintokeskuksen (AKE) lausuntoa työryhmän mietinnöstä 2008:5 "Käsittelyn joutuisuus hallinnossa ja oikeussuojakeinot käsittelyn viivästyessä".

Lausuntopyynnössä virastoa on pyydetty erityisesti vastaamaan seuraaviin kysymyksiin

- 1) onko hallinnonalalla erityislainsäädäntöä, jossa on asetettu velvoite käsitellä asia kiinteän määräajan kuluessa tai jossa on muutoin säädetty asian käsittelyyn käytettävästä ajasta.
- 2) onko hallinnonalalla erityislainsäädäntöä erityisistä menettelyistä niissä tilanteissa, joissa asian käsittely on viivästynyt (esim. erityiset oikeussuojakeinot tai rahalliset hyvitysmenettelyt).
- 3) Jos vastaatte myönteisesti kysymykseen 2, miten työryhmämietinnössä ehdotettu sääntely soveltuisi hallinnonalalla ja minkälaisia lainsäädännön muutostarpeita ehdotuksesta mahdollisesti seuraisi.

Lausunto

AKEn toimialalla on säädetty käsittelyyn käytettävästä ajasta seuraavissa tapauksissa:

- ajoneuvoverolain 15 §:n mukaan ajoneuvovero maksuunpannaan viipymättä, kun verokausi on alkanut tai kun verotukseen vaikuttava ajoneuvon laadun muutos tai muu verotusta varten tarvittava tieto on merkitty rekisteriin tai on muutoin tullut AKEn tietoon.
- autoverolain 67 §:n 1 momentin mukaan AKE voi antaa ennakkoratkaisun siitä, miten autoverolakia sovelletaan hakijan ajoneuvon

verotukseen. Pykälän 4 momentin mukaan asia on käsiteltävä AKEssa kiireellisenä.

Vastauksena toiseen kysymykseen AKE toteaa, ettei käsittelyn viivästykseen osalta ole annettu erityislainsäädäntöä.

Työryhmämietinnössä on esitetty säädettäväksi viranomaiselle velvollisuus asettaa toimialaansa kuuluville asiaryhmille kohtuulliset käsittelyajat. Lisäksi mietinnössä on ehdotettu säädettäväksi uusista oikeussuojakeinoista, joita olisivat kiirehtimisvaatimus ja viivästysvalitus.

AKEn toiminnassa ei ole ilmennyt vaikeuksia noudattaa hallintolain yleistä vaatimusta asian viivytyksettömästä käsittelystä. Vakiintuneet toimintamallit ja asiakaslähtöiset prosessit ovat osaltaan tehostaneet hallintoasioiden käsittelyä. AKEn käsityksen mukaan virkavastuulla suoritettavat tehtävät ja vakiintuneet käytännöt viranomaisessa ovat tosiasiallisesti turvanneet asianosaisten oikeussuojaa. Vaikkei uudistuksen myötä toteutettavat oikeussuojakeinot välttämättä johtaisi merkittäviin käytännön muutoksiin hallintotoiminnassa, ovat ne AKEn käsityksen mukaan omiaan monimutkaistamaan hallintoasioiden käsittelyä viranomaisessa.

On selvää, ettei hallintoasian käsittelyn viivästymistä voi perustella viranomaisen resurssivajauksella. Tosiasiallisesti kehitys vaikuttaa johtavan siihen, että entistä niukemmilla resursseilla hoidetaan lisääntyviä asiantuntijatason tehtäviä. Tätä taustaa vasten on vaikea nähdä niitä hyötyjä, joita mahdollinen hallintomenettelyyn sisältyvien velvoitteiden lisääminen toisi tullessaan. AKEn käsityksen mukaan asioiden käsittelyä voisi olla mahdollista käytännössä tehostaa esimerkiksi ylempien hallintoviranomaisten aktiivisella ohjauksella ja korostamalla entistä enemmän asian viivytyksettömyyden käsittelyyn liittyvää virkamiesoikeudellista puolta, kuten velvollisuutta antaa tietoja asian käsittelyvaiheesta.

Työryhmämuistiossa esitetyillä oikeussuojakeinoilla voi olla vaikutuksia virkavastuun ja viranomaisen korvausvelvollisuuden muotoutumiseen. Asian valmistelun yhteydessä voisi olla syytä selvittää uudistuksen mahdolliset vaikutukset myös näihin seikkoihin.

Ylijohtaja

Kari Wihlman

Lakimies

Jukka Hämäläinen

JAKELU
TIEDOKSI